

Meland kommune

Hordaland Fylkeskommune
Regionalavdelinga
Postboks 7900
5020 BERGEN

Referansar:
Dykkar:
Vår: 15/533 - 15/8233

Saksbehandlar:
Randi Helene Hilland
randi.hilland@meland.kommune.no

Dato:
24.04.2015

Deltaking i det nasjonale Byregionutviklingsprogrammet

Vedlagt følgjer vedtak.

Med helsing

Randi Helene Hilland
konsulent

Andre mottakarar:

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Anny Bastesen	FA - L05	15/533

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
45/2015	Formannskapet	PS	22.04.2015

Deltaking i det nasjonale Byregionutviklingsprogrammet

Vedlegg:

Rapport - Flere robuste, bærekraftige sentre i en felles bo og arbeidsregion - Økonomisk samhandling i Bergensregionen

Utviklingsprogrammet for byregioner søknad til fase 2. frist 1. mai

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Meland kommune er invitert til å delta i fase 2 i Kunnskaps- og moderniseringsdepartementet (KMD) sitt Utviklingsprogram for byregionar.

Første fase av programmet vart gjennomført i 2014. Til saman 33 byregionar med 187 kommunar tok del i denne fasen. Frå vår region deltok Bergen, Askøy, Fjell og Lindås kommunar. På slutten av fase 1 tok prosjektet kontakt med Meland og Os for å få oss til å vurdere deltaking også. Rådmannen tok del i eit prosjektmøte før jul, Sektorsjef teknisk og Samfunnsplanleggjaren har teke del i samråingsmøte / prosjektmøte etter nyttår.

KMD har no lyst ut midlar til fase 2 med søknadsfrist 1. mai 2015. Bergen og Askøy kommune har sagt nei til å fortsetje i fase 2, mens Meland og Os har gjeve signal om at det er aktuelt å gå inn i programmet. For Meland sin del er spørsmålet avkonferert med ordførar. Alle kommunane fremmer saka politisk før søknaden om deltaking i fase 2 blir sendt.

Kva er Byregionprogrammet?

Programmet er nasjonalt og vert administrert av Distriktsenteret på oppdrag frå KMD. Gjennom programmet ønskjer KMD å legge til rette for positiv utvikling i byregionar. Heilt konkret skal byregionprogrammet auke kunnskapen om samspel mellom by og omland og om regionen sitt potensiale for næringsutvikling. Regjeringa ønskjer å føre ein aktiv politikk der byane og omlandet har eit samspel til beste for regionen og for landet som eit heile. Kva som kan gje vekst vil variere frå byregion til byregion. Regjeringa understreker at det er viktig at kommunane prioriterer samfunnsområde som faktisk let seg påverke gjennom politiske avgjerder.

Det er eit mål at auka kunnskap skal bidra til strategiar og tiltak som styrkjer regionen. I fase 1 av prosjektet har regionane fått støtte til å gjennomføre ei samfunnsøkonomisk analyse. Menon Business Economics har gjennomført denne analysa i Bergensregionen. Rapporten har tatt utgangspunkt i dei fire opprinnelege deltakarkommunane Lindås, Askøy, Fjell og Bergen. For å sjå heilskapen har Menon oppdatert statistikken til å inkludere Os og Meland. Rapporten ligg vedlagt.

I fase 2 av prosjektet kan byregionane søkje om midlar til gjennomføring av nødvendige prosessar og utarbeiding av strategiar og tiltak innanfor tema/samfunnsområde der det blei avdekka manglar i fase 1. Det er avklart med departementet at regionkommunane kan halde fram i fase 2 sjølv om bykommunen ikkje tek del vidare.

Det er sett av 91,5 millionar, der kvar deltakarregion kan søkje om inntil 3 millionar over tre år. Dette skal dekkje 50 prosent av stipulerte prosjektkostnader. Resterande 50 prosent skal dekkjast inn gjennom eigeninnsats frå kommunane. Det skal utarbeidast ein enkel undervegsrapport kvart år.

Søknadsfrist for å delta i programmet er 1. mai. Fjell kommune har tatt på seg koordinerings- og prosjektleiaransvaret og ansvaret for å sende inn søknad på vegne av samarbeidskommunane.

Kvifor bør Meland delta?

Meland har mykje av dei same utfordringane som kommunane Fjell, Lindås og Os. Alle er presskommunar og alle jobbar med å tilrettelegge for næringsutvikling og utvikle senterområde og større utbyggingsområde. Ved å etablere eit meir formelt samarbeidsforum, kan vi lettare lære av kvarandre, finne gode felles løysingar og i større grad tenkje regional utvikling i staden for utvikling i eigen kommune åleine.

Næringslivet er lite opptatt av kommunegrenser. Dei ser ofte på infrastruktur og tilfang av god arbeidskraft. Skal bergensregionen vinne i kampen mot andre regionar, krev det at vi samarbeider med kommunane i vår region i langt sterkare grad enn vi tradisjonelt har gjort. Byregionprogrammet er eit spennande nasjonalt program, og for Meland sin del er både tilrettelegging for vekst i Frekhaug sentrum og arbeidet med planane for Midtmarka / Flatøy midt i målauget. Det handlar om samordna nærings-, service-, transport- og bustadutvikling i aksen Knarvik – Frekhaug, koordinert mot overordna regionale planar og byutviklinga i Bergen. Midtmarka er i så måte unik, som det einaste, større urørte utbyggingsområdet som ligg svært nært regionsenteret i Knarvik. Utviklinga må støtte krav til klimavenleg og energinøytral vekst.

Eigeninnsatsen vil vere arbeidsinnsats som Meland i alle høve kjem til å leggje ned i pågåande plan- og utviklingsarbeid. Prosjektmidlane dekkjer m.a. konsulenthjelp i programmet. Meland har elles også søkt om skjønsmidlar frå Fylkesmannen i Hordaland, til liks med dei andre deltakarkommunane.

Mål og tema:

25 mars 2015 hadde deltakarar frå kommunane eit innleiande møte for å konkretisere og gje innspel til søknaden om midlar i fase 2. Det vart lagt vekt på at temaområda skal vere fleksible slik at kursen

kan justerast undervegs ved behov. Følgjande mål og tema for søknaden er skissert:

Mål:

Regional utvikling og stadutvikling.

Det skal leggjast til rette for robuste, berekraftige senter i ein felles bu - og arbeidsregion.

Gjennom å utvikle berekraftige og attraktive senter skal fleire bu, ha arbeidet sitt og bruka fritida si lokalt. Korleis og kva som fungerer, skal byregion- programmet bidra til å utvikle og spre kunnskap om.

Tema:

Arbeidsplassar og næringsliv:

Samfunnsanalysa viser at nokre kommuner er svært sårbare ved at dei har mange av arbeidsplassane i ei bedrift. Andre er svært retta mot ei næring, mens utfordringa til ein tredje kommune er at næringslivet er retta mot ein lokal marknad. I alle kommunane pendlar arbeidstakarar med høg utdanning til Bergen på jobb. Er dette berekraftig? Korleis skal vi tenkje rundt tilrettelegging for framtida sine arbeidsplassar?

Felles gang- og sykkelstrategi:

For å redusere presset på vegane og redusere klimagassutsleppa må bilbruken ned og fleire må over på sykkel og gange. Korleis kan vi klare å realisere planar/strategiar og skape engasjement rundt bruk av sykkel og det å gå i kommunane? Kva kan dette bety for folkehelsa?

Bustader og bumiljø for framtida:

Det blir fortetta og bygd i høyda, men er dette svaret på korleis innbyggjarane vil bu i framtida? Bør vi tenkje annleis? Kan vi etablere «10 minutters-byen»? Kva med gode møteplassar og identitet? Sosial bærekraft? Klimavenlege utbyggingsmønster og materialbruk?

Vurdering

Meland er inne i ei viktig fase med å leggje premissane for utvikling av Midtmarka og aksene Knarvik - Frekhaug. Gjennom deltaking i Byregionprogrammet kan vi få auka kunnskap om utbyggings- og næringsutvikling, gode tips og innspel og nyttige nettverksrelasjonar til andre kommunar i vår region med same utfordringar.

Hordaland fylkeskommune har vedteke plan for senterutvikling, og arbeider med ATP for Bergensregionen og regional næringsplan. Dei vil difor vere ein viktig bidragsytarar inn i programmet. Det same vil Fylkesmannen, Business Region Bergen og Bergen Næringsråd vere.

Bidrag frå kommunane vil vere eigeninnsats i form av arbeidstimar. Frå Meland er Sektorsjef teknisk og Samfunnsplanleggjaren med i prosjektgruppa. Planleggjar blir trekt inn ulike oppgåver. Frå departementet er det understreka at politisk involvering er vesentleg for å lukkast med prosjektet.

Folkehelse: Positivt å arbeide med utvikling av nye utbyggingsmønster som byggjer opp under folkehelse, miljø og trivsel; å legge til rette for det gode kvardagslivet.

Miljø: Auka fokus på klimavenleg og energinøytral vekst og utvikling, som kommunen har eit ansvar for å bidra til.

Økonomi: Deltaking i prosjektet medfører eigeninnsats i form av arbeidstimar, i pågåande planarbeid.

Konklusjon

Prosjektet er eit løft for kommunen sitt arbeid med å utvikle aksen Knarvik – Frekhaug til eit vekstområde med høg kvalitet og styrka næringsliv. Det er ein stor fordel at både Lindås og Meland kommune tek del i programmet. Samarbeidet med tilsvarande vekstkommunar som Fjell, Lindås og Os vil i seg sjølv føre til utveksling av erfaring og kunnskap og heve kompetansen hjå egne tilsette. Utvikling og utbygging må foregå i samspel mellom kommunale og private aktørar, og kommunen treng god kunnskap for å styre komplekse samanhengar. Det nasjonale programmet er målretta og konkret, og bidrar m.a. med større nettverkssamlingar.

Framlegg til vedtak:

Formannskapet i Meland sluttar seg til søknaden der Meland kommune, i lag med Lindås, Os og Fjell søker om deltaking i Utviklingsprogrammet for byregionar. Prosjektperioden er 3 år 2015-2017.

Formannskapet - 45/2015

FS - behandling:

FS - vedtak:

Formannskapet i Meland sluttar seg til søknaden der Meland kommune, i lag med Lindås, Os og Fjell søker om deltaking i Utviklingsprogrammet for byregionar. Prosjektperioden er 3 år 2015-2017.